

Секція 3. СТАЛИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНІВ

Аверкина М Ф.,

к.е.н., ст. викладач кафедри економіки підприємства НУБГП,

м. Рівне Україна

ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ МІСТА

Проблема забезпечення стійкого розвитку національного господарства ускладнена негативними економічними, екологічними та соціальними тенденціями в містах України. Означені тенденції знайшли своє відображення у скороченні кількості пропонованих робочих місць, надмірному використанні невідновлювальних ресурсів суб'єктами господарювання міста, збільшенні викидів шкідливих речовин автомобільним транспортом та промисловими підприємствами, неконтрольованому утворенні та нагромадженні небезпечних відходів, використанні екологічно-небезпечних виробництв, перевантаженні простору міста вантажопотоками. У зв'язку із зазначеним посилюється значення управління стійким розвитком міста, яке не можливе без використання дієвого механізму його забезпечення. В сучасних реаліях недостатньо приділено уваги формуванню дієвого механізму забезпечення стійкого розвитку міста, який спрямований на раціональне використання ресурсів міста, забезпечення достатнього доступу населення до базових інфраструктур з одночасним зменшенням навантаження на екосистеми міста. Формування такого механізму передбачає визначення етапів в процесі формування, які здатні задовольнити потреби нинішнього і прийдешніх поколінь. Такий підхід до формування механізму забезпечення стійкого розвитку міста забезпечить раціональне використання ресурсів міста, збільшення частки жителів доступу до базових інфраструктур та досягнення відповідного рівня економіко-екологічної безпеки в результаті оптимізації та збалансування матеріальних та нематеріальних потоків. Актуальність побудови означеного механізму посилюється дефіцитом державного бюджету України, яке сприяє скороченню державних видатків на заходи в руслі досягнення стійкого розвитку міста. Зважаючи на зазначене, актуальним питанням є визначення етапів формування відповідного механізму забезпечення стійкого розвитку міст, який сприятиме реагуванню на дестабілізуючі чинники економіко-екологічної безпеки міста. Тому, однією із умов раціонального використання ресурсів міста, збільшення частки жителів доступу до базових інфраструктур та досягнення відповідного рівня економіко-екологічної безпеки є побудова дієвого механізму забезпечення стійкого розвитку міста. Послідовність етапів розроблення механізму забезпечення стійкого розвитку міста наведена на рис. 1.

На першому етапі розроблення механізму забезпечення стійкого розвитку міста визначення цілей, суб'єктів та об'єктів регуляторного впливу. На другому етапі здійснюється виявлення елементів регуляторного впливу, а саме: оцінка стану стійкого розвитку міст, оцінка логістики розвитку міст та оцінка ефективності механізму забезпечення стійкого розвитку міст. Метою третього етапу є визначення методів та інструментів впливу на забезпечення стійкого розвитку міста. До методів механізму забезпечення стійкого розвитку міста нами віднесено : бюджетне, податкове, кредитно-грошове регулювання; планування і прогнозування; інвестування; матеріальне стимулювання; цільове фінансування; фінансова підтримка; ціноутворення. Відповідно систему інструментів формують: нормативно-правові акти, ставки оподаткування, субвенції, дотації, макроекономічні плани й цільові комплексні програми, ліцензії, квоти. Наступним етапом є розроблення стратегічних засад управління стійким розвитком міста. Стратегія розвитку міста повинна визначати основні напрями забезпечення його стійкого розвитку у відповідності із принципами. Підґрунтям для розроблення стратегії забезпечення стійкого розвитку міста є оцінка умов, можливостей та результатів міста, яка реалізується у процесі проведення системного та комплексного аналізу.

На наступному етапі (реалізація стратегії) повинно забезпечуватись регулярне, систематичне, поглиблене вивчення стану середовища в якому функціонує місто, оцінка ресурсів і можливостей їх розподілу, збереження та відновлення.

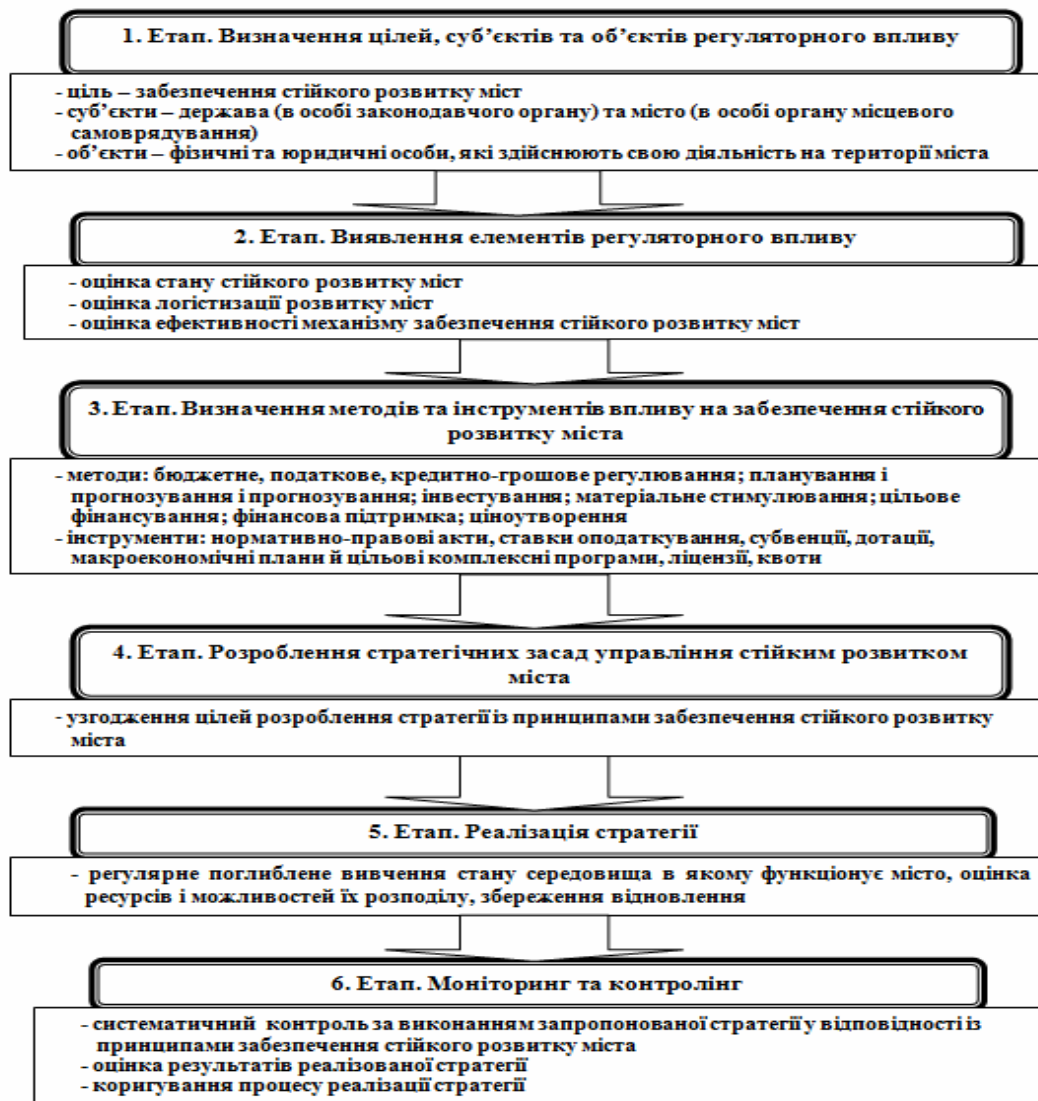

Рис. 1. Послідовність етапів розроблення механізму забезпечення стійкого розвитку міста Джерело: *розроблено автором*

Заключним етапом є моніторинг і контролінг, який повинен забезпечувати якісний зворотній зв'язок. Цей етап передбачає систематичний контроль за виконанням запропонованої стратегії у відповідності із принципами забезпечення стійкого розвитку міста, оцінку результатів реалізованої стратегії та коригування результатів реалізації стратегії. Необхідність такого етапу в механізмі забезпечення стійкого розвитку обумовлена тим, що постійна поява нових обставин змушує регулярно вносити коригування внаслідок чого довгостроковий напрямок розвитку міста може бути змінений, а завдання сформованих програм можуть бути переглянуті. Зміна прогнозу розвитку міста, нові цілі та динамічність процесів системи міста спричиняють і коригування стратегії. Отже, визначені етапи дозволять сформуванню дієвого механізму забезпечення стійкого розвитку міста з метою раціонального використання ресурсів міста, збільшення частки жителів доступу до базових інфраструктур та досягнення відповідного рівня економіко-екологічної безпеки.

*Биченко Л.А.,
асистент Харківської національної академії міського господарства,
м. Харків, Україна*

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ АГЛОМЕРАЦІЇ

Одна з найбільш характерних рис сучасного розміщення продуктивних сил - це розвиток великих міст і прилеглих до них територій, що в свою чергу, формують міські агломерації. На